



## Inspel inkomna till Naturvårdsverkets miljöbalksprojekt – 7 kapitlet Miljöbalken

Det här dokumentet innehåller de inspel som kommit till Naturvårdsverkets miljöbalksprojekt som berör 7 kapitlet i Miljöbalken. Dels har inspelen inkommit genom den webbenkät som låg ute under mars 2015 och dels har inspelen förts in från intervjuer som gjorts.

För mer information om dokumentet och Naturvårdsverkets miljöbalksprojekt, besök projektets hemsida eller kontakta Jenny Jonsson, projektledare för miljöbalksprojektet.

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Rattsinformation/Miljobalken/Naturvardsverkets-miljobalksprojekt/>

[jenny.jonsson@naturvardsverket.se](mailto:jenny.jonsson@naturvardsverket.se)

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Tillämpning av strandskyddsreglerna, acceptansen för reglerna	Beskrivet i RU M-2012/3437/Nm och av Strandskyddsdelegationen Hur kommunerna och Ist tillämpar reglerna, det görs olika. En stor revidering 2009/2010, trots förtydliganden och praxis kvarstår "spretigheten". För lite tillsyn. Många gånger politiken som påverkar tillämpningen. En annan del av problemet är att de gamla undantagen fortfarande tillämpas, dvs. upphävt strandskydd i vissa län. Översyn och utvärdering av nya strandskyddsreglerna, 2013. 3 % av kommunerna utför egen initierad tillsyn. Bristande motivering av besluten. Besluten om utvidat strandskydd. Många beslut har överklagats. 125 ärenden hos regeringen. 44 kommuner som överklagats. Visar hur olika man ser på strandskyddet. Nu gäller Ists beslut även om de överklagats. Handlar egentligen inte om bristande vägledning utan om att det inte finns gemensam syn. Man vill kunna erbjuda möjligheter att exploatera strandnära. Förutsättningarna är olika i landet. Ändå samma regler dock LIS. Finns paralleller till allemansrätten där det är liknande problem.	Vägledning och samverkan. Positivt Strandskyddsdelegationen, verksamheten upphör dock. Boverket, lantmäteriet, Ist, NV och kommunerna.	Ru redovisning 2013. Se resultat från Strandskyddsdelegationen. Flera enkäter.	Nej. Inte som jag känner till. Det finns motstående intressen. Inte samma syn på värdet av strandskyddet. Lagstiftningens legitimitet.
Intrångsersättning före beslut	Svårigheten att ändra naturreservatsbeslut? Områdeskyddsreglerna är oförändrade. Idag skulle nog inte reglerna utformas på samma sätt. (NRL) Ersättningsbestämmelserna är trixiga. Man arbetar inte på det sätt det är tänkt. Ersättningarna görs felaktigt upp i förväg. PM om detta finns. Riskabel hantering. Många beslut som behöver tas. varför behöver ett naturreservat heta något. Försöker arbeta med enskilda fastigheter istället för hela områden. 1500 områden som aldrig blir klara. Alltid någon FÄ som är negativ.	En översyn av 7 och 31 kap samt områdesskyddsförordningen. Reglerna borde kunna hantera ersättningarna i förväg (innan reservatsbesluten fattas).		Väglagen, (järnvägslagen, ledningsrättslagen).

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
användningen av ekologisk kompensation är begränsad och oförutsägbar	<p>användning av ekologisk kompensation är begränsad och oförutsägbar, man får inte genomslag för principen om att förorenaren betalar, urholkar principen, man accepterar viss påverkan och undersöker inte om den går att minimera, det finns ingen koppling mellan intrångets storlek och när det ställs krav på kompensation, avgörs av slumpmässiga faktorer, kommer frågan upp, undantag biotopskydd där det kommer upp regelmässigt, slumpen beror på kunskap om att reglerna finns, vilken vana har myndigheten av att tillämpa regler om kompensation, osäkerhet kring när det är rimligt att ställa krav, svårigheter att veta om det går att få till åtgärder, bristande kunskap om att jobba med kompensation som verktyg, i förlängningen blir problemet att vissa län och vissa handläggare ställer krav och andra gör inte det, leder till en rättsosäkerhet för verksamhetsutövare, skiljer även mellan verksamheter, tillämpas regelmässigt för biotopskydd, inget stöd för att kompensation ska tillämpas för vissa dispenser, en praxis som utvecklats, ifrågasätts inte, stora verksamheter där processuella bestämmelserna inte tillämpas eftersom de prövas enligt sektorslagstiftningen, där tillämpas vissa utpekade bestämmelser i miljöbalken, 2-8 kap. MB, inte 16 kap. väg- och järnvägar, blir en obalans, det är ett miljöbalksproblem att reglerna inte blir tillämpliga, problemet är att man accepterar att det sker skador som ingen behöver ta ansvar för, läggs mycket pengar på restaureringar som beror på att man inte låtit VU ta ansvar, man internaliserar inte kostnaden, det orsakar skador som det finns möjlighet att undvika, dock otydligt var tröskeln är, när man ska kunna ställa krav, svårigheter pga gamla förarbeten, även problem att kompensations ofta blir aktuellt i processer där tillåtligheten är väldigt ifrågasatt, svårt när man väljer att driva linjen avslag och samtidigt kräva kompensation, risk för att blanda ihop</p>	<p>borde finnas uttryckligt krav på utredningar om kompensation i 6 kap. MB, i MKB eller i annan utredning, skulle behövas tydligare uttryckt inställning från lagstiftaren angående vilka principer som ska gälla, skulle behöva framgå att det är en tvådelad bedömning där kompensationsåtgärder inte ska påverka verksamhetens tillåtlighet, vägledning om befintliga bestämmelser, svårt att veta vad man kan åstadkomma genom vägledning, mer praxis som klargör var tröskeln för krav ligger och klargör principerna för kompensation, lagändringslösning skulle kunna innebära att man vänder på bestämmelsen, kompensation HR inte undantag, det skulle innebära att bestämmelsen tillämpades i större utsträckning, samlar goda exempel och sprida dem, se över hur man ska kunna ställa krav vid tillämpning av sektorslagstiftningen, för mindre intrång kan det vara motiverat med ett avgiftssystem, en avgift till en fond, kan vara regionala fonder, eller fonder för vissa naturtyper,</p>	<p>ekosystemtjänstutredningen behandlar problemet till viss del, även på EU-nivå, No-Net-Loss, pågående arbete på NV, finns konsultnivå framtagna på EU-nivå om avgiftssystem, Vinnova-projekten,</p>	<p>hur man hanterar frågan om kompensation i biotopskyddsärenden, tradition av att tänka i kumulativa effekter, man kopplar det till miljömålssystemet, vägledningen om biotopskydd har fått genomslag bra med vägledning att åka ut till länsstyrelser vägledningen med torvlagen där NV identifierade problemen och det händer något</p>

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
	frågor om kompensation och tillåtlighet, det finns ingen vana av att ta fram detta underlaget	ett effektivt sätt, ger mer nytta för pengarna när det är små verksamheter, naturvårdsservitut skulle ge möjlighet för verksamhetsutövare att träffa avtal med fastighetsägare utan att gå via staten, skulle även kunna vara trepartslösningar där VU kan ta ansvar genom att bära kostnaden, jämförelse med andra länder, habitatbanker, möjlighet att låta Ist förvalta, finns även behov av att utreda markåtkomstfrågor enligt befintlig lagstiftning, förbättra förutsättningarna för åtkomst till mark hinder för att ställa krav när man inte vet hur man ska komma åt marken,		
begränsningar i Naturvårdsverkets möjlighet att överklaga beslut om strandskyddsdispenser från Ist	problem att det finns vissa strandskyddsbeslut som ingen granskar, NV ska granska strandskyddsdispenser som Ist meddelar som första instans och de som kommunerna meddelar som första instans ska granskas av länsstyrelsen, finns vissa beslut som Ist meddelar som NV inte kan klaga på eftersom vi inte har talerätt, tror att det är meningen att NV ska ha talerätt, exempel när Ist tar till sig dispenser som egentligen skulle ha prövats av kommuner, bestämmelse om att Ist kan ta till sig 19 kap. 3 § ska läsas med 21 kap. MB Ist kan pröva dispensärenden om det har samband med annan verksamhet, i 7 kap. 18 a § framgår när Ist får pröva	Det bästa skulle vara att ändra bestämmelsen i 40§ FOM så att NV får talerätt i alla dispensärenden där Ist är första instans.		-

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
	ärende om dispens, i andra fall prövar kommunen, överklagande bestämmelse i 40 § FOM, tveksamt om det var meningen att det skulle vara så här,			
Glapp mellan miljöbalken och skogsvårdslagen	Flera tillämpningar och generella hänsyn som anges i miljöbalken och har betydelse för bevarande av biologisk mångfald får dålig eller ingen effekt inom skogsmarken eftersom skogsvårdslagen står separat.	Inkludera skogsvårdslagen i miljöbalken.		
Artskydd för hävdkrävande arter	MB ska ge skydd åt artskyddsförordningens arter, men kan bara styra undan verksamhet som skadar arten eller livsmiljön och inte tvinga fram skötsel av livsmiljön. Frånvaro av skötsel kan vara lika förödande som exploatering och MBs tänkta skydd blir meningslöst. Om det döms ut kompensationsåtgärder får de endast vara engångsåtgärder vilket också blir meningslöst eftersom livsmiljöns kvaliteer endast upprätthålls med löpande skötsel	Att kompensationsåtgärder i dispensärenden från artskyddsförordningen med MB och kan bestå av upprepade och långvariga skötselåtgärder. Exploatörer som får dispens kunde som kompensation lämna medel som fonderas och används för att sköta livsmiljöer som behöver kontinuerlig hävd.		
Grava problem med strandskyddet	Enligt en rapport som Naturvårdsverkets tagit fram går det redan av handlingarna att fastställa att 85 procent av de över 600 undersökta kommunala strandskyddsdispenserna var formellt felaktiga. Detta motverkar miljökvalitetsmålen om levande sjöar och vattendrag respektive hav i balans samt levande kust och skärgård.	Strandskyddet bör skärpas genom att införa synnerliga skäl för strandskydd i riksintressen för naturvård och friluftsliv, om det går att göra utan att devalvera det generella strandskyddet. Möjligheten att återta dispensmöjligheten från kommuner som missbrukar befogenheterna bör återinrättas. Reglerna om	- WSP, Översyn av tillämpningen av strandskyddslagstiftningen, 2013 (beställd av Naturvårdsverket och Boverket). <a href="http://www.strandskyddsdelegationen.se/rapporter/rapporter-om-strandskydd/">http://www.strandskyddsdelegationen.se/rapporter/rapporter-om-strandskydd/</a> - Naturskyddsföreningens	

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
		landsbygdsutveckling bör skärpas till att endast avse glesbygd enligt en tydlig definition. Ökade resurser.	vitbok om hav och natur, 2014. <a href="http://www.naturskyddsforeningen.se/sites/default/files/dokument-media/rapporter/Vitbok_hav_o_ch_natur_2010-2014.pdf">http://www.naturskyddsforeningen.se/sites/default/files/dokument-media/rapporter/Vitbok_hav_o_ch_natur_2010-2014.pdf</a>	
Naturminnen saknar straffbestämmelser	I 29 kap miljöbalken saknas straffbestämmelser för brott mot föreskrifter som meddelats för ett naturminne. Detta är ett problem för tillsynsarbetet när det gäller skador på naturminnen. Motsvarande straffbestämmelser finns för övriga skydd i 7 kap miljöbalken.	Uppdatera straffbestämmelserna i 29 kap så att naturminnen omfattas		Övriga straffbestämmelser för brott mot områdesskydd enligt 7 kap.
Strandskydd	Strandskydd gäller vid alla vatten där ett naturtillstånd råder. Vad är ett naturtillstånd? Att det finns fisk och fåglar och vass? Eller att det finns bakterier? Strandskydd gäller vattensamlingar som torkar ut under delar av året. Hur stora delar av året? Är en vattenpöl på en parkeringsplats i regniga Borås, med mygglarver i, strandskyddad? Är en swimmingpool med bakterier och smuts, strandskyddad? Är HELT VANLIGA vägdiken med gräs m.m. strandskyddade? Regelverket är mycket otydligt.	Definiera var strandskydd råder.		
Staten måste äga marken inom en nationalpark	Det finns ett ovillkorligt krav i 7 kap 2 § MB att staten måste äga marken inom en nationalpark. Så är det inte i alla länder. Det finns fördelar och nackdelar med bägge. Det kan vara så att nackdelarna med detta krav kanske är större än fördelarna. Det borde utredas.	Lättare/billigare att bilda nationalparker som får stor nytta inom Sveriges naturvård.		Ja det finns exempel i andra länder, Norge tror jag m.fl.
Biotopskyddet bör inkludera åkervägar	Åkervägar behövs för att arter ska ha en livsmiljö och spridningsväg i ett öppet odlingslandskapet. De behövs även för att friluftslivet ska kunna ta sig ut i landskapet, exempelvis till skogen på andra sidan stora fält med åkrar. Tidigare har det varit kutym bland lantbrukare att inte ta bort dessa, men med dagens rationalisering tas	Lägg till åkervägar som en biotop i det särskilda biotopskyddet.		Det skulle vara att äldre brukare av hävd inte tagit bort dem och att man kan hänvisa till "hur det var förr", "hur det alltid har varit", "av

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
	det bort många sådana här vägar.			hävd".
Miljöbalken kap 7 § 11 b	Hanteringen av den nya paragrafen liknar mer gissningar än kvalificerade bedömningar och är mycket rättsosäker. Resurser och kunskap saknas ofta för att göra bra bedömningar.	Gör om gör rätt när det gäller paragrafen. Om inte det görs - verktyg behövs för att bedöma vinsten för brukaren. Verktyg behövs för att bedöma vad som är tillräckligt mycket småbiotoper. Verktyg behövs för att bedöma olika småbiotopers värde. Inventeringar av småbiotoperna saknas ofta och komma ut mitt i vintern och bedöma en biotops speciella och inte generella värde låter sig inte göras. Ett sätt kan vara att bedöma artsammansättningen av mossor och lavar på stenmurar och rösen. Är det möjligt att ta fram någon sorts signalartsflora för denna miljö. Utan att man måste göra åverkan på stenmurarna.?		
tillämpning/bedömningar vad gäller generellt biotopskydd alléer och artskyddsförordningen (utom MB) och TKL och delar	Artskförordn; bilagearterna ändras och uppdateras, 8-9§§ ses över o formuleras om. Biotopsk. alléer i stads/tätbebyggt område ställer till problem i tillämpn. till liten naturvårdsnytta. Strandskyddsbest: Kommuner saknar rätt kompetens för sina bedömningar. Ej MB: TKL bör ses över i sin helhet, t ex undantagen. Handikappades möjlighet att jaga vissa djurarter från fordon men inte andra; ses över. Motivering? Vägledning alltid tacksamt	I första hand översyn av lagstiftningen. Annars: vägledning med domar och exempelsamlingar. Utbildningsdagar.		

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
av Jaktförordningen )	att få förstås. 12:6-handboken behöver uppdateras t ex.			
fastställande av skötselplan	Vad gäller? -går det att överklaga fastställandet?			
Åtalsanmälan av äldre händelser	Enligt 26:2 § har tillsynsmyndigheten skyldighet att anmäla överträdelser vid misstanke om brott. Preskriptionstiden för de flesta brott i miljöbalken är fem år. Det finns dock ingen möjlighet för tillsynsmyndigheten att välja att inte anmäla, även i de fall då det är helt uppenbart att åtgärden/händelsen är preskriberad. Exempel är olovliga byggnationer inom strandskyddat område, eftersom strandskyddet på många håll har funnits sedan 50-talet.	Ändring av paragrafen. Dock svårt att hitta en tydlig formulering. Tillsynsmyndigheterna bör ändå ges möjlighet att inte anmäla uppenbart preskriberade överträdelser.		
Generella biotopskydd	Det generella biotopskyddet inom odlingslandskapet passar enligt min mening inte i vårt län (Norrbotten). Att skydda (björk) alléer som aldrig varit särskilt vanliga och som inte har större betydelse än övriga äldre solbelysta träd i odlingslandskapet känns märkligt. Här hade det varit betydligt mer väreddefullt om t ex lador hade omfattats av det generella biotopskyddet. Hela det generella biotopskyddet i odlingslandskapet bör ses över så att det fyller sin funktion i alla delar av landet eller anpassas till olika delar av landet.	Se över det generella biotopskyddet i odlingslandskapet! Väljer att inte svara på vissa av "punktfrågorna" då svaren inte känns relevanta.		



Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
4:8 MB bör förtydligas	<p>Enligt förarbetena till 4:8 MB innebär lagrummet i fråga att en tillståndsprövning måste avvakta en eventuell Natura 2000-prövning. Natura 2000-tillstånd får alltså en särställning, då miljöbalkens parallellitet i övrigt innebär att tillstånd och dispenser kan sökas antingen före eller efter att man söker tillstånd till exempel enligt en annan lag. Att man inte har t.ex. tillstånd till vattenverksamhet klart är inte hinder för att meddela till exempel koncession enligt ellagen, men 4:8 MB innebär enligt förarbeten och praxis (se bla. MÖD 2003:105) att avsaknad av Natura 2000-tillstånd medför sådant hinder. Detta framgår dock inte tydligt av lagtexten. Lagtexten säger att en användning av mark och vatten som kan påverka ett Natura 2000-område och som omfattar verksamheter eller åtgärder som kräver Natura 2000-tillstånd får komma till stånd endast om sådant tillstånd har lämnats. Till sin ordalydelse verkar stadgandet inte annat än upprepa den i 7 kap. redan stadgade tillståndsplikten. Lagrummet har dock två effekter utöver detta: 1) Det gör att Natura 2000-områden är av riksintresse, vilket framgår av 4:1 MB, där detta faktum även ges viss rättslig innebörd. Så långt allt gott. 2) Det anses enligt förarbetena ha den ovan nämnda innebörden vid tillståndsprövningar, att de ger Natura 2000-tillstånd nämnda särställning. Det senare framgår inte av lagtexten och behöver förtydligas. I praxis har lagrummet kommit att tillämpas på avsett sätt, men det är skakigt i ett rättssäkerhetsperspektiv. Verksamhetsutövare är inte sällan ovetande om detta, vilket innebär problem när de planerat sina tillståndsprocesser i omvänd ordning: Tillstånd enligt annan lag först och ansökan om Natura 2000-område sedan. Det kommer som en överraskning för dem när vi påtalar att de först måste söka Natura 2000-tillstånd. Lagrummet bör ändras så att en läsning av lagtexten ger</p>	Förtydliga lagrummet.		

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
	klart besked om vad som förväntas.			
Helheten blir mindre än delarna vid tillståndsprövning	Ni utgår alltså från att det finns problem som måste åtgärdas? Skydd av vardagslandskapet är för svagt, för stort fokus hamnar på detaljer där möjligheterna för avslag på oönskad ansökan är större än för helheten. Exempel: Bungetäkten. Det står helt klart att knappt 200ha mycket värdefull hållmarkskog försvinner till följd av täkten. Striden står sedan flera år istället om hur stora eller små riskerna för störning/skada blir på angränsande N2000-område. Bakvänt! Är förlusten av täktområdet acceptabelt så är störningen på omgivningen rimligtvis klart underordnad.	I exemplet med Bunge är det en räkka olyckliga omständigheter, polarisering och oväntade domslut som lett till aktuell situation. Generellt tror jag att nyckeln/knuten är samrådet. Större krav måste ställas på VU att alla relevanta frågor kommer upp på bordet och på Lst att bekräfta att så är fallet. Större vikt vid opinion och mindre på expertbedömningar i det skedet. Tydlig indikation från	En bred kritik mot tillståndsprocessen har förts fram både nu och då.	

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
		myndigheter (Lst) under/efter samråd om lämplighet att gå vidare med projektplanen eller ej.		
Dispens från reservatsföreskrifter	Vägledning önskas kring vad som kan utgöra särskilda skäl vid dispensgivning inom naturreservat. Det vore bland annat bra med verkliga exempel.			
Påtaglig skada på riksintressen	Vid prövning av ärenden samt vid Länsstyrelsens granskning av kommunala planer behövs vägledning kring vad som är påtaglig skada på riksintressen, ffa naturvård och friluftsliv.	Ta fram vägledning, ge exempel på ärenden där påtaglig skada kunna bevisas.		
skog till åker	Miljöprövningsförordningens 4 kap. 2 §, uppodling av annan mark än åker - kräver anmälan till kommunen. Egen erfarenhet - det skedde en anmälan om överföring av skog till åker. Skogsstyrelsen ansåg sig inte berörd då åtgärden inte omfattar skogsproduktion, så även om det är en skoglig nyckelbiotop som blir åker/bete. De anser att de inte kan tillämpa biotopskydd eftersom det gäller skogsproduktion. Länsstyrelsen berörs inte eftersom anmälan tar över samråd enligt 12 kap. 6 § MB. Kommunen är inte rätt instans, saknar även statliga medel för skydd. All omföring av skog till annan produktion bör prövas av skogsstyrelsen, utifrån att det är skog i dagsläget.	Att miljöprövningsförordningens 2 kap. 4 § läggs på Skogsstyrelsen om det avser skog. Om annan mark berörs till länsstyrelsen som idag hanterar samråd, och naturvård, enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Många kommuner har inte tillräckliga naturvårdskunskaper, saknar resurser för naturskydd eller annan prioritet.		
vägledning för beslut om betydande miljöpåverkan Natura 2000-prövning	Brist på vägledning/ svårt att tolka lagtexten vad gäller beslut om betydande miljöpåverkan i Natura 2000-tillståndsprövning	Tydliga exempel på hur bedömningar kan göras, mer vägledning, träffar mellan handläggare för att samordna		

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Strandskyddet	Blev verkligen denna prövning och tillsyn bättre sen den las över på kommunerna. Jag ser tre oroande tendenser. 1 de flesta kan bedömma påverkan på friluftslivet. Få kommuner har riggat organisationen med rätt kompetens för naturbedömningarna. Betänk hur mkt kompetens som krävs för att bedömma naturvärden vintertid t ex. 2. Avgifterna för dispenser är i dag ofta i nivå med byggloven och det kan röra sig om rätt stora belopp. Här finns en demokratisk och inkomstjämlighetsfråga som jag börjar finna besvärande. Rika har råd med en eller flera dispenser. Andra får avstå eller så kör de ändå..3. Det finns ev ibland pga just hög taxa en tendens att bedömma att åtgärder inte kräver dispens fast de borde kräva det. Nu blir det stundtals så att endast åtgärder man tänker säga nej till kräver dispens. Detta minskar ju även på högarna hos stressade handläggare.	Här finns många vägar att gå...alla politiskt laddade!		
Avvägningen enligt 2:7 MB, även 3:10 avvägning riksintressen	Hur ska avvägning göras mellan nyttan av skyddsåtgärder och kostnader. Hur sätter man en prislapp på miljönytta, samhällsekonomiskt. Vilka kostnader kan ett företag åläggas att bära? Relation till särskild skyddslagstiftning (t.ex. artskyddsförordningen, Natura 2000)	Analys av problemet - vilken ambitionsnivå? (Uppdraget från miljöekonomerna som nyligen gjorts är långt ifrån tillräcklig.) Avvägning ska kunna appliceras på olika delar av MB? Regeringsuppdrag? Samarbete NV + universitet, ekonomer, jurister, naturvetare, tekniker.		

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Tillåtlighe ng-N2000- Vattenverksamhe t	När Regeringen ska bedöma tillåtligheten för ett järnvägsprojekt och detta berör ett Natura 2000 område ska länsstyrelsen innan beslut om tillåtlighet fattas ha prövat frågan om huruvida Natura området påverkas eller inte. Om den eventuella påverkan på Natura 2000 området är kopplat till en vattenverksamhet som kräver tillstånd från mark- och miljödomstolen, t.ex. bortledning av grundvatten ska en samprövning av N2000 och vattenverksamheten ske. Tillåtligheten prövas dock i så tidigt skede att någon prövning av vattenverksamheten inte ännu har påbörjats. Länsstyrelsen måste därvid bedöma påverkan på Natura 2000 området utan att tillräcklig information om den kommande vattenverksamheten finns. Den här situationen är aktuell hos oss och den är svår att hantera, vägledning efterfrågas. Vet att även Trafikverket har funderat omkring denna situation.			Situationen har uppstått på flera ställen, bl.a. förbifart Stockholm, men förutsättningarna har ändå varit olika.
Behov av möjlighet att upphäva biotopskydd om synnerliga skäl finns	I MB 7:7 framgår att Länsstyrelsen eller kommunen får helt eller delvis upphäva beslut enligt bland annat 4§ de tagit om det finns synnerliga skäl. Motsvarande möjlighet bör införas för myndighet att upphäva beslut om biotopskyddsområde myndigheten tagit i enlighet med 7:11.	Regeltillägg		I 7 kap. 7 § MB ges möjligheten till upphävande av naturreservat

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Kvarlämnade byggnader och anläggningar	<p>Ett problem med undantagen enligt 7:16§ för areella näringar är att det inte finns något i lagstiftningen som säger att vid avslutad verksamhet ska anläggningar/byggnader tas bort. Dessa blir kvar och kan i bohuslän med dess höga sjöbods-/bryggefterfrågan bli föremål för stora ekonomiska fördelar för säljaren vilket kan leda till att fler utnyttjar detta hål i lagstiftningen. Dessutom blir dessa anläggningar/byggnader kvar i våra reservat där vi om det vore en vanlig prövning skulle ha avslagit ansökan. Nu efter verksamheten är nedlagd så kan vem som helst köpa bryggan och sjöboden. Ett exempel på detta är att Länsstyrelsen har avslagit ansökan om dispens från strandskydd och fått medhåll av Mark- och miljöbostolen. Två år senare skaffar sonen en yrkesfiskarlicens och bygger samma sjöbod och bryggga på samma plats som Länsstyrelsen och domtolen tidigare avslagit pappans dispensansökan. Sonen har dessutom fått en prövotid på två år vilket i praktiken skulle leda till att det visar sig att det inte gick att ha denna verksamhet men sjöbod och bryggga får ändå stå kvar. Flera exempel finns där delar av våra orörda reservat blir annekterade av de areella näringarnas anläggningar och byggnader. När verksamheten är avslutad är det en uppenbar risk att anläggningarna och byggnaderna övergår till till privat ägo.</p>	<p>Lagstifta om att efter verksamheten är avslutad ska anläggningarna/byggnaderna tas bort alternativt om de hamnar i privat ägo prövas för ändrad användning då de inte längre används för de areella näringarna. Tidsbegränsa undantaget till att om verksamheten inte ger vinst och/eller verksamheten läggs ned inom 5år så ska anläggningarna och byggnaderna tas bort.</p>		
Generellt förbud mot energiutvinning i inre vattenskyddsområde	<p>Varje ärende ska prövas separat och kräver mycket resurser från tillståndsgivande myndighet att driva ärenden där vi generellt inte vill ha den typen av verksamhet.</p>			

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Oklarhet om 7 kap 16 § andra punkten	A. Är avsikten verkligen att alla tillstånd enligt MB ska utlösa undantaget? Meningen är ju att strandskyddet ska beaktas i tillståndsprövningen. Jag ifrågasätter att det är rätt och rimligt att neka tillstånd enligt 7:28a (tillkommen enkom för att säkra N2000) pga att allemansrätten begränsas, även om ingen skada sker på naturtyper eller arter? Ett mycket starkt skydd får ju då genomslag även om syftet inte motverkas.	En ändring i 7 kap 16 § som preciserar vilka tillstånd som ska föranleda undantag från 7:15. (Bör lämpligen vara sådana tillstånd där prövningen är allsidig och inriktad på miljöbalkens mål, ffa 9 kap och 11 kap.)		
Värmepump	Avskaffa allmän anmälan för värmepump och behåll anmälningsplikten för specifika områden såsom ex. vattenskyddsområde. Kommunen får själva bedöma risken och var det finns behov av anmälan.			
Snäv syn på syfte med naturreservat	I samband med reservatsbildning accepterar inte Naturvårdsverket längre (sedan 2014) att kulturhistoriska/kulturmiljövärden omnämns i syftet till NR eftersom k-värden inte nämns i MB 7:4. Detta innebär ett stuprörstänkande med en snäv syn på landskap och bevarandearbete och ett avsteg från det holistiska synsätt som annars har varit rådande de senaste decennierna. Frågan är om detta är vad lagstiftaren har avsett. Med samma synsätt skulle RAÄ enbart acceptera att syftesformuleringar för kulturreservat endast tar upp "värdefulla kulturpräglade landskap" (MB 7:9), men RAÄ är inte främmande för att exempelvis naturvärden kan ingå i syftet för kulturreservat.	Vidga tolkningen av MB 7:4 på NV. Alternativt: Om lagstiftaren mot förmodan faktiskt avser att endast de aspekter som nämns i MB 7:4 kan tas upp i syftet med ett NR bör det förtydligas.		RAÄ gör en bra och vid tolkning av MB 7:9

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Naturreservat, utökning	<p>Det saknas möjlighet att enligt 7 kap MB besluta om att ett befintligt naturreservat, med visst geografiskt område, utökas till att även gälla ett angränsande geografiskt området. Ett sådant förfarande skulle underlätta för länsstyrelserna att, med tiden som nya uppgifter kommer fram, på ett förhållandevis enkelt sätt utöka ett naturreservat med nya skyddsvärda arealer. I nuläget kan länsstyrelsen endast 1. upphäva det befintliga och bilda ett nytt (större) reservat under förutsättning att det finns synnerliga skäl eller 2. bilda ett nytt naturreservat som angränsar det befintliga, vilket kan ses som omständigt och tidsödande. (Naturvårdsverket hävdar i sin senaste vägledning beträffande processen att bilda naturreservat att utökning av befintliga naturreservat är möjligt enligt 7 kap 4 § MB, vilket jag inte finner stöd för - detta är dock en pågående diskussion mellan oss.)</p>			
Natura 2000-bestämmelserna för omformuleras	<p>I en uppmärksammat dom i Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt (M 2683-11), som senare också prövades vid Mark- och miljööverdomstolen (M 9538-11), fann domstolen att formuleringarna i 7 kap 28 a § var felaktigt översatta från EU:s Art- och habitatdirektiv (detta finns tydligt formulerat i domskälen). Kortfattat handlar det om ett förtydligande men även också delvis en skärpning (man menar att formuleringen "på ett betydande sätt" istället borde ha varit "på ett sätt som kan ha betydelse"). Detta får stor effekt på tolkning av vilken typ av verksamhet som omfattas av tillståndsplikten. Domen i MMD stod sig i MMÖD.</p>	Formuleringen i 7 kap 28 a § bör ändras och förtydligas.	I nämnda domar	



Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Åtgärder som omfattas av flera bestämmelser i miljöbalken	Min synpunkt handlar om 12:6 samråd och de fall där en åtgärd omfattas av dispensplikt, exempelvis strandskyddsdispens, och även ska anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. En åtgärd som väsentligt kan ändra naturmiljön ska anmälas för 12:6 samråd om den inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt miljöbalken. En åtgärd som är dispenspliktig är inte undantagen från anmälningsplikten enligt 12:6 MB. Min erfarenhet är att det i vissa fall blir en onödig dubbelprövning av en och samma åtgärd. I handboken har man motiverat det med att en dispensprövning kan avse betydligt snävare skyddsmotiv än vad som gäller för samråd enligt 12:6 MB men jag anser att de fallen måste vara väldigt få eller obefintliga.	Att även dispenspliktiga åtgärder är undantagna från anmälningsplikten enligt 12:6 MB.		
Tillsyn av dagens miljöproblem, exempelvis klimat, omgivningsbuller och biologisk mångfald	MB är inte anpassad för tillsyn av miljöproblem som inte berör en enskild punktkälla. För att lösa klimatmålet behövs insatser mot till exempel konsumtions- och resandemönster. För att minska omgivningsbullret behövs insatser kring till exempel planering och utveckling av bulleralstrande varor. Även för skyddet av den biologiska mångfalden behövs insatser mot planering och exploatering. MB stödjer inte tillsyn av detta. Det kan vara svårt att påvisa någon enskild verksamhetsutövare som påverkar. Dessutom ska de åtgärder vi kräver vara skäligen. Det kan vara svårt att motivera. MB i dagens utformning är anpassad för olika verksamheters utsläpp till luft, mark och vatten men inte produktion som indirekt påverkar eller hur vi använder de tillverkade produkterna, exempelvis bilar.	Skriva om balken så att den stödjer sådan tillsyn		

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Strandskydd motverkar anläggande av våtmark	Det finns stöd för lantbrukare att anlägga våtmarker/vatten i jordbrukslandskapet. Att öka antalet våtmarker/vatten i landskapet är positivt då de bidrar till ökad biologisk mångfald på många sätt. Lantbrukare kommer dock inte anlägga våtmarker/vatten om de kommer omfattas av strandskydd. Här finns inga tydliga definitioner på våtmark jämfört med sjö/vattendrag som omfattas av strandskydd. Det finns inte heller möjlighet att upphäva strandskydd för sådana områden om de är större än 1 ha eftersom syfte med våtmark/vatten alltid är biologiska värden.	Tydligare definition behövs eller att anlagda vatten helt undantas från strandskydd eller att det skulle vara lättare att upphäva strandskydd runt sådana, oavsett storlek.		
strandskydd	Avgift för upphävande av strandskydd vid små sjöar och vattendrag saknas			
Gränsdragning för tillsyn i anslutning till till exempel Natura2000.	När kommunerna utövar tillsyn över tillsynsobjekt som ligger under kommunal tillsyn så ser man även till påverkan på t.ex. Natura 2000-områden. Enligt 2 kap. 7-8 §§ miljötillsynsförordningen så är dock länsstyrelsen tillsynsmyndighet för de flesta naturområden och artskyddet. Det är då oklart vilket mandat kommunerna har att föreskriva försiktighetsmått till skydd för skyddsvärdet i naturområdet eller för en skyddad art.	Att man tydligt reglerar avgränsningen av den kommunala tillsynen vad gäller naturområden och artskydd när det är verksamheter som ligger under kommunal tillsyn. Lämpligast är att uttryckligen ge kommunerna behörighet att meddela försiktighetsmått för de områdena efter samråd med länsstyrelsen så att verksamhetsutövaren slipper flera beslut från olika tillsynsmyndigheter för samma verksamhet plus att man inte riskerar olika bedömningar från de olika tillsynsmyndigheterna		
Skogsstyrelsen åtalsanmäler i för liten utsträckning	Skogsstyrelsen har en stor del i åtgärder som gäller skogsbruket för tex N2000, artskydd och 12:6 samråd. Lst upplever att myndigheten många gånger undviker att åtalsanmäla vid misstanke om brott trots att det kan vara så att vu inte följt deras råd kring ex N2000.	Ser det delvis som en ledningsfråga hos sks där de är rädda för att stöta sig med vu eftersom de också har en uppdragsverksamhet där de		Ser ett problem ut tillsynsynpunkt då vu hanteras olika beroende på vilken myndighet som hanterar ärendet.

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
		behöver kunder.		
Konflikt mellan olika bestämmelser på ett ekonomiskt plan	<p>Det uppstår konflikter mellan områdesskyddsbestämmelserna i MB och bestämmelserna om förbud/föreläggande i 12:6 MB samt tex 18 och 18b SvL på det ekonomiska planet. Skogsstyrelsen beslutar om biotopskyddsområden. Skogsstyrelsen beslutar även om förelägganden/förbud enl 12:6 MB och nekar tillstånd för avverkning inom fjällnära skog enl. SvL. Alla dessa beslut kan vara ersättningsberättigande. Biotopskyddet är för all framtid medan det är oklart för hur lång tid beslut om föreläggande/förbud samt nekat tillstånd gäller, i vart fall kan dock konstateras att det inte gäller för all framtid. På Skogsstyrelsen kopplas alla dessa beslut till samma pengapåse vilket resulterar i en diskussion kring miljönyttan för pengan och prioriteringar. Överlag prioriteras det långsiktiga arbetet med biotopskydd framför övrig ersättningsberättigande tillsyn. Det ger myndigheten ett begränsat handlingsutrymme kopplat till tillsynen vilket kan vara problematiskt ur olika aspekter.</p>			

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Bildande av biotopskyddsområden	Skogsstyrelsen, samt övriga myndigheter som enligt 6 § och 7 § i förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. kan besluta om biotopskyddsområden, bör också kunna genomföra skötsel i biotopskydd utan att först fatta enskilt beslut om detta.	Ändring och förtydligande av miljöbalk och/eller förordning så att Skogsstyrelsen m.fl. kan genomföra skötsel i biotopskydd utan att först fatta enskilt beslut om detta. Sedan 2015-01-01 skriver Skogsstyrelsen in önskvärd utveckling i beslutet om biotopskyddsområde. Om skötselåtgärden är i linje med den beslutade önskvärda utvecklingen för biotopskyddsområdet ska skötsel också kunna utföras utan enskilt beslut inför den aktuella skötselåtgärden. Detta är analogt med hur Länsstyrelsen eller kommunen fastställer en skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård och därefter genomför åtgärder i enlighet med skötselplan utan enskilda beslut inför varje åtgärd. Förordningen kan med anledningen av detta också behöva kompletteras med en text om att den långsiktigt önskvärda utvecklingen för ett biotopskyddsområde ska anges i beslutet.		

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Avsaknad av förvaltningsanslag för att förvalta biotopskydd	Avsaknad av förvaltningsanslag för att förvalta biotopskydd	Ett specifikt skötselanslag är ett måste för att förvalta de områden Skogsstyrelsen enligt miljöbalken har ett vårdansvar för. Då det av miljöbalken framgår att Skogsstyrelsen har vårdansvar för biotopskyddsområden följer, liksom för naturreservat och kulturreservat, ett behov av förvaltningsanslag. Vikten av ett förvaltningsanslag för biotopskydd är också något lyfts i Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens gemensamma rapport 5838 Kompletterande metoder vid skydd av värdefull natur.	Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens gemensamma rapport 5838 Kompletterande metoder vid skydd av värdefull natur	
Skyddszon/utvecklingsmark vid biotopskyddsområde	Biotopskyddsområden måste även kunna innefatta det område som behövs för att "skydda, återställa eller nyskapa värdefulla natur- eller livsmiljöer", motsvarande som för naturreservat	En lagtext motsvarande den för naturreservat (se 7:4 MB "Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat") behövs för biotopskyddsområde		
Oklarhet om biotopskydd för alléer i tätorter	Enligt definition i FOM omfattas alléer (till skillnad från övriga biotoper) i många fall av biotopskydd även inne i bebyggelse och tätorter. Det ger svåra gränsdragningsproblem i fråga om "omedelbar närhet till bebyggelse". Kan också försvåra förståelsen för biotopskyddet. På senare tid kan - i anslutning till ÅGP för skyddsvärda träd - också skönjas en tendens till att hävda biotopskyddet för att skydda enskilda stadsträd (i alléer).	Bör övervägas om alléer inne i stadskärnor/städer/tätorter/bebyggda miljöer ska omfattas av biotopskydd. I områden där skydd för sådana alléer eller träd ändå är angeläget från naturvårdssynpunkt kan särskild samrådspplikt enligt MB 12:6		

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
		föreskrivas.		
Möjlighet att ompröva beslut om skyddade områden	<p>Innan MB infördes var det vanligt att se över bestämmelser för gamla skyddade områden, exempelvis att uppdatera skyddsbestämmelser, skötselplaner etc. utefter nuvarande kunskap och resurser. Denna hantering stoppades dock av miljöbalkens införande, då omprövning av skyddade områden inte specifikt regleras i MB. Det framgår av 7 kap 7§ MB att områdesskydd kan upphävas vid synnerliga skäl, men omprövning nämns ej. Möjligheten att ompröva bestämmelser för områdesskydd är därför väldigt liten. Inte heller i EU-rätten finns någon specifik regel om omprövning av områdesskydd, däremot innebär artikel 6.2 i Art- och habitatdirektivet att medlemsstaterna är skyldiga att vidta de åtgärder som behövs för att förhindra försämringar av tillståndet för de naturtyper eller arter man pekat ut Natura 2000-områden för. I princip kan det även innebära att vidta t ex skötselåtgärder, och om det inte är förenligt med ett skyddsbeslut, så blir det en konflikt mellan EU-rättens krav och våra nationella regler. Artikel 6.1 innebär att medlemsländerna är skyldiga att reglera alla nödvändiga bevarandeåtgärder i Natura 2000-områden, med utgångspunkt i de utpekade naturtypernas och arternas behov. Även här kan det uppstå en konflikt mellan behovet av att reglera viss skötsel, och eventuella skyddsbeslut som inte tillåter sådan.</p>	Att införa en paragraf i MB att omprövning av områdesskydd ska vara möjligt. Tydlig praxis i frågan.	Dnr NV-04220-12. Naturvårdsverkets vägledning: Process att bilda naturreservat (PB – skydd) Remissyttranden feb 2014: • Länsstyrelsen i Stockholms yttrande av Naturvårdsverkets förslag till generell vägledning om bildande av naturreservat; • Naturskyddsföreningens synpunkter på remissen Naturvårdsverkets förslag till generell vägledning om bildande av naturreservat • WWFs synpunkter angående Naturvårdsverkets förslag till generell vägledning om bildande av naturreservat	

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Natura 2000-prövningar	<p>I prövningar enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (Natura 2000-prövningar) krävs idag alltid en miljökonsekvensbeskrivning. Även om denna endast behöver innehålla uppgifter som behövs för att bedöma Natura 2000-aspekterna, är det ofta svårt för den enskilde att göra den på egen hand. Ett första steg är därför en förändring så att MKB endast ska behövas när verksamheter kan antas ha betydande miljöpåverkan. Enligt 7 kap 28 b § får dock inte tillstånd lämnas om utpekade arter eller livsmiljöer skadas av verksamheten. Länsstyrelsen kan därför ofta i ett tidigt skede, utan någon regelrätt MKB, avgöra att ett tillstånd inte är möjligt att meddela. I dessa situationer anser vi att ett avslag ska kunna meddelas utan att en MKB upprättas. Detta skulle kunna ske antingen genom ett förhandsbesked om avslag eller genom ett undantag från MKB-kravet. Det ska alltså bara kunna meddelas då det är uppenbart att tillstånd inte kan ges. (I många situationer bör man istället vara mer öppen för att ge tillstånd än vad praxis har varit hittills. När det finns en möjlighet att få tillstånd och miljöpåverkan inte är ringa är det givetvis rimligt att det utreds ordentligt.) Idag kan nog ibland Länsstyrelsen i ett tidigt skede meddela sökanden muntligen att det inte är någon idé att söka eftersom det inte är möjligt att få tillstånd. Detta kan ibland vara bra, men inte i alla situationer. Ett avslag på en tillståndsansökan enligt 7 kap 28 a § berättigar nämligen till ersättning om pågående markanvändning avsevärt försvåras. När en markägare vill genomföra en åtgärd som inte tillåts, är idag en ansökan med MKB samt ett avslag, det enda sättet att få ut sin ersättning om marken berör ett Natura 2000-område. Om markägaren måste betala en konsult för att upprätta en MKB står hon inte ekonomiskt skadeslös vid intrånget. Det är därför angeläget att hitta lösningar där en MKB inte alltid krävs.</p>	<p>Ett första steg är en förändring så att MKB endast ska behövas när verksamheter kan antas ha betydande miljöpåverkan. I situationer där det på ett tidigt stadium står klart att verksamheten kommer att skada utpekade arter och livsmiljöer och att det därför är uppenbart att tillstånd inte kan meddelas, bör länsstyrelsen i samförstånd med sökanden kunna meddela avslag utan att MKB upprättas, antingen genom förhandsbesked om avslag eller genom undantag från MKB-kravet. I situationer där en verksamhet i och för sig påverkar miljön i ett natura 2000 område på ett betydande sätt men där är uppenbart att utpekade arter och livsmiljöer inte skadas bör MKB inte krävas. Helst bör sådana verksamheter inte alls behöva prövas enligt 7 kap 28 a §. Sådana åtgärder borde kunna prövas som samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken.</p>		

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
	<p>Synpunkter på möjliga ändringar i MKB-förordningen: I många situationer kan en verksamhet riskera att påverka miljön i ett Natura 2000-område på ett betydande sätt (och därmed kräva tillstånd enligt 7 kap 28 a§) samtidigt som det är uppenbart att utpekade arter och livsmiljöer inte skadas. Dessa verksamheter bör inte kräva en MKB. Helst bör sådana verksamheter inte alls behöva prövas enligt 7 kap 28 a§. Något som komplicerar situationen är begreppet "betydande miljöpåverkan" enligt 6 kap miljöbalken respektive "betydande påverkan på miljön" enligt 7 kap 28 a§. Dessa liknande begrepp används ofta med lite olika innebörd. En verksamhet kan vara tillståndspliktig pga att den anses påverka miljön i ett Natura 2000-område på ett betydande sätt samtidigt som den inte kan antas innebära betydande miljöpåverkan enligt 6 kap miljöbalken. Det gäller särskilt sådana verksamheter som i ganska stor utsträckning påverkar andra naturvärden än just de som Natura 2000-området syftar till att skydda. Sådana åtgärder borde kunna prövas som samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken. Många länsstyrelser anser dock att om det riskerar att väsentligt förändra naturmiljön (12 kap 6 §) riskerar det även att påverka miljön på ett betydande sätt (7 kap 28 a§) vilket gör att tillstånd och MKB krävs. Det finns således ett behov att underlätta prövningen i dessa situationer.</p>			



Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Strandskydd	<p>Strandskyddet behöver ändras i flera avseenden. De minsta vattendragen bör undantas från strandskyddet. Det måste finnas en möjlighet att göra avvägningar mellan olika intressen, vilket idag i praktiken är omöjligt då endast de 6 skäl som anges i 7 kap 18 § kan utgöra grund för dispens. Undantaget för areella näringar i 16 § bör renodlas för att gälla alla åtgärder som behövs för näringarna oberoende om de för sin funktion behöver ligga inom strandskyddsområde. Det är mycket olyckligt att det idag kan anses förbjudet att utföra en åtgärd för jordbruk bara för att det är möjligt att lägga den på annan plats. Det kan allvarligt försvåra markanvändningen. Exempel finns på att man velat förbjuda hängning av djur eftersom arrendator kan arrendera på annan plats.</p>	<p>De minsta vattendragen bör undantas från strandskyddet. Det måste finnas en möjlighet att göra avvägningar mellan olika intressen utöver de 6 skäl som anges i 7 kap 18 §. Undantaget för areella näringar i 16 § bör renodlas för att gälla alla åtgärder som behövs för näringarna oberoende om de för sin funktion behöver ligga inom strandskyddsområde.</p>		

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Ersättningar vid inskränkningar i pågående markanvändning	<p>Regleringen i miljöbalkens bestämmelser i 7 och 8 kap samt i ersättningsbestämmelserna i 31 kap lämnar omotiverade luckor i den ersättningsrätt som föreskrivs i 31 kap 4 § Ett stort problem gäller förbud och begränsningar av användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområden där miljöbalken föreskriver en ersättningsrätt men där denna är möjlig att kringgå genom att kommuner kan åberopa 14 § NFS 1997:2 istället för 7 kap mb vid inskränkningar av markanvändningen. Miljöbalken föreskriver en ersättningsrätt för rådighetsinskränkningar i vattenskyddsområden (31 kap 4 § femte punkten och 31 kap 5 § miljöbalken) som omfattar såväl inskränkningar i form av förbud som avslag efter en tillståndsansökan. Bestämmelsen är tydlig och föreskriver att fastighetsägare under vissa förutsättningar har rätt till ersättning om skyddsföreskrifterna för ett vattenskyddsområde medför ekonomisk skada. Med ersättningsrätten följer också att vissa processuella bestämmelser och bestämmelser om rättegångskostnader skall tillämpas. Fastighetsägaren har möjlighet att få sina ersättningsanspråk prövade i miljödomstol varvid motparten i normalfallet skall täcka fastighetsägarnas rättegångskostnader i första instans. Detta innebär att fastighetsägare som enligt skyddsföreskrifterna i ett beslut om vattenskyddsområde – direkt eller efter avslag vid en tillståndsprövning – inte får använda växtskyddsmedel har en möjlighet att få ett yrkande om ersättning prövat enligt miljöbalkens ersättningsbestämmelser. Ersättningar har också dömts ut efter inskränkningar avseende användning av växtskyddsmedel. Genom den generella tillståndsplikten, idag i 14 § NFS 1997:2, ersättningsrätten satts ur spel. Till följd av utformningen av ordalydelsen i 31 kap 4 § femte punkten miljöbalken omfattar ersättningsbestämmelsen</p>	<p>Bestämmelsen i 31 kap 4 § 5 p om ersättning vid vattenskyddsområden bör ändras så att beslutet gäller föreskrifter enligt 7 kap 22 § om åtgärder och inskränkningar som rör vattenskyddsområden eller inskränkningar i övrigt som följer av beslut om vattenskyddsområden. En ny ersättningsbestämmelse bör införas som ger rätt pågående markanvändning avsevärt försvåras till följd av förbud enligt artskyddsförordningen.</p>	<p>Regeringens promemoria (M2013/1675/R) med förslag till ny bekämpningsmedelsförordning Ersättningsutredningen(SOU 2013:59 s 149)</p>	

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
	<p>inte de fall där inskränkningen grundas på den generella tillståndsplikten. Detta innebär att samma slag av rådhetsinskränkning behandlas olika vad gäller rätten till ersättning. Situationen och restriktionen är exakt densamma som då förbudet och tillståndskravet följer av vattenskyddsbestämmelserna men genom att låta tillståndskravet grunda sig på naturvårdsverkets föreskrifter istället för på miljöbalkens bestämmelser för vattenskyddsområden kan en kommun kringgå miljöbalkens formella ersättningsgrund och på så sätt frånta fastighetsägaren möjligheten att få frågan om ersättning prövad enligt miljöbalkens bestämmelser. Det finns inga sakliga skäl till varför vissa markägare inte ska få sina ersättningsanspråk prövade medan andra får det. Kommunerna har här genom en föreskrift från ett statligt verk fått en möjlighet att efter eget godtycke välja om fastighetsägarna ska få en rättslig prövning av sina ersättningsanspråk eller ej, detta trots att ersättningsrätten framgår av lag och har stöd i regeringsformen. Denna konsekvens förefaller ha varit oavsiktlig och det har aldrig förekommit några överväganden hos lagstiftaren eller föreskrivande myndighet. Regleringen strider mot såväl allmänna rättssäkerhetsprinciper som mot likabehandlingsprincipen i 1 kap 9 § regeringsformen. Lagrådet hade sannolikt aldrig godtagit ett förslag med denna innebörd. Det förekommer ofta att kommuner väljer att inte reglera växtskyddsmedelsanvändningen i vattenskyddsföreskrifterna i syfte att begränsa de drabbade fastighetsägarnas möjligheter att föra en ersättningstalan. Enligt LRFs uppfattning är detta inte ett rimligt system. Osäkerheten kring ersättningsfrågorna skapar starka konflikter och utgör en av de största orsakerna till att vattenskyddsarbetet går så långsamt. Artskyddsförordningen Miljöbalken saknar helt en</p>			

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
	<p>ersättningsrätt vid inskränkningar enligt artskyddsförordningen (AF). Ursprungligen har AF endast lett till relativt begränsade inskränkningar i pågående markanvändning och då större ingrepp har behövt göras har regelverken i 7 kap mb (naturreservat och biotopskyddsområden) På senare tid har omfattande inskränkningar skett enbart pga AF</p>			
<p>Anmälan för borring av vattentäkt saknas</p>	<p>Krav på anmälan för borring av vattentäkt saknas. Däremot finns krav på anmälan vid anläggande av bergvärme, vilket i praktiken innefattar borringen. Det är ologiskt, opedagogiskt och någon form koll på vilka</p>			

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
	borrhål som görs skulle vara av nytta för oss på tillsynsmyndigheten.			
obegripliga cisternföreskrifter	Cisternföreskrifterna är svårlästa och svårtolkade och inte logiska ur ett miljöperspektiv.			
Uppläggning av tång	Varje år får vi in ärenden om uppläggning av tång. Delar kan beröra påverkan på naturmiljön både vid upptagning och uppläggning dvs ärenden för Ist (vattenverksamhet, 12:6 samråd) men det kan även vara kommunen med strandskyddsfrågan samt avfallsfrågan. En bra och tydlig vägledning som kan spridas till allmänhet, föreningar, kommuner och myndigheter behövs. Ev även ändringar i förordningar osv.	Se tidigare ruta		
Otydlig gränsdragning vägledningsansvar	Jordbruksverket har vägledningsansvar inom samma områden som andra statliga myndigheter inom några områden. Gränsdragningen är ibland otydlig. Det gäller markavvattnings-, vattenskyddsområden, natur & kultur, avfall och kemikalier.	Vissa förtydligande kan behöva göras i miljötillsynsförordningen. Vatten t.ex. anges vara HaVs ansvar men utan förtydligande att även Jordbruksverket har vissa delar.		
Ansvarsfördelning biotopskyddet	Handbok för det nationella biotopskyddet har skrivits av NV och berör även Jordbruksverket. Men det är otydligt hur arbetet ska gå till i praktiken.	i miljötillsynsförordningen tydliggöra ansvarsfördelningen och/eller på annat sätt formalisera rutiner för samarbete (och resursfördelning) mellan SJV och NV.		
möjlighet att stimulera nyanläggning av våtmarker	Dåvarande Landsbyggsdepartementet tog under 2014 fram förslag på ändring av 5 § förordningen om områdesskydd så att nyanlagda biotoper under en viss tid kan undantas från biotopskyddet. Syftet var att stimulera nyanläggning och skötsel av t.ex. våtmarker. Det är angeläget att arbetet med förslaget kommer vidare.	Gå vidare med de förslag som finns. Myndigheterna behöver samarbeta för att komma fram till praxis.	Landsbyggsdep. förslag från 2014	

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
	Diskussion om när man får använda ekologisk kompensation. Ska detta hanteras separat eller i samband med tillståndsansökan?			
Intrång i brukandet av området när man sprider växtskyddsmedel	Regler när det gäller spridning av växtskyddsmedel inom vattenskyddsområden innebär ett intrång i brukandet av området. Frågan om ersättning har lagt lock på utvecklingen. Frågan har inte tagits på allvar när man skrivit lagstiftningen. Man måste väga företagandet mot miljömålen.			
skydd av vattentäkter otillräckligt	I Grundvatten av god kvalitet konstaterar SGU att inte tillräckligt många allmänna vattentäkter är skyddade (kap ?) och att ett sådant lagkrav borde införas.	lagkrav om skydd av alla allmänna vattentäkter borde införas.	Fördjupad utvärdering - Grundvatten av god kvalitet	
Synpunkter på NVs vägledning om naturreservat	Naturvårdsverkets vägledning "Process att bilda naturreservat (PB – skydd)", kritiserades på många punkter under dess två remissrundor. Den stora frågan som orsakade kritik var Naturvårdsverkets stränga vägledning kring 7 kap 7§ MB, dvs möjligheten att ompröva ett skyddat område. Flera remissyttranden hänvisade till att den nya vägledningen kommer att försvåra arbetet med att uppfylla de krav som EU ställer på Natura-2000 områden, eftersom ex. uppdatering av skötselplan i syfte att bättre bevara naturvärden etc. nu blir mycket svår att genomföra.		NV vägledning: Process att bilda naturreservat (PB – skydd) samt remissyttranden från bl.a. Lst i Sthlm, Jönköping, WWF, NSF. Se dnr NV-04220-12.	
ekologisk kompensation utanför skyddade områden	Det är generellt sett ovanligt att krav på kompensation tillämpas utanför skyddade områden, även om det förekommer i relativt stor omfattning vid intrång i landskapselement som omfattas av biotopskydd, till exempel krav att ersätta alléträd som tas ner. Det finns behov av att ensa tillämpningen av ekologisk kompensation mellan prövningsmyndigheter.	Driva frågan för att få tydligare praxis från domstolar	Fördjupad utvärdering 2015 - Ett rikt växt- och djurliv	

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Prövotider används olika	Bestämmelsen borde enligt förarbetena till miljöbalken tillämpas restriktivt och endast när det finns klara motiv för det. Domstolarna använder sig dock på olika sätt av prövotider. Det finns exempel på domar där i princip alla frågor sätts på prövotid, där prövotiderna är omotiverat långa eller förlängs gång på gång. Det finns också domar där frågor som är av betydelse för tillåtligheten, t.ex. artskydd och frågor som i förlängningen berör Natura 2000-områden, sätts på prövotid.	Vägledning eller vägledande domar	Fördjupad utvärdering 2015 - näringslivets miljöarbete	
djurs och växters livsmiljöer väger lätt i strandskyddsärenden	I Ett rikt växt- och djurliv anser vi också att prövningen där artskydd ingår generellt behöver bli bättre och de biologiska underlagen förbättras. Vid prövning av strandskyddsdispenser ingår sällan avvägning mot djurs och växters livsmiljöer, trots att det är ett av syftena med strandskyddet (Rapport Översyn av tillämpningen av strandskyddet, WSP, 2013). En del i den bristen kan härledas till bristen på biologisk kompetens i kommunerna.	Bättre beslutsunderlag byggda på förutsättningar för växter och djur i strandområden	Fördjupad utvärdering 2015 - ett rikt djur- och växtliv	

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Avverkningsanmälan kontra MB 12:6 skapar problem	<p>Skogsstyrelsen får avverkningsanmälningar enligt SVL som också är att formellt anse som anmälningar enligt 12 kap 6 § miljöbalken. När avverkningsanmälningar träffar områden som har stora biologiska värden och ev. är planerade att bli naturreservat utan att ärenden formellt öppnats måste enligt min uppfattning och erfarenhet Skogsstyrelsen fatta beslut med stöd av 12:6 MB om förbud mot avverkning eller föreläggande med begränsningar. Detta händer inte, i stället "överlämnar" (utan formellt beslut) SKS sådana ärenden till länsstyrelserna som kan behöva fatta beslut om interimistiska föreskrifter med avverkningsförbud för att formellt förhindra avverkning av skyddsvärd skog. Detta stör genomförandeplaneringen av naturreservatsbildandet eftersom sådana ärenden tränger sig före de ärenden som länsstyrelserna arbetar med och har av Naturvårdsverket godkända genomförandeplaner för. Det behöver förtydligas att det är SKS som ska fatta det beslut enligt MB som avgör värdetidpunkten för statens ingripande mot anmäld åtgärd. Att markägaren kan påbörja avverka efter sex veckor gör ju att efter den tiden har han sig själv att skylla om han inte begär ersättning. I ett faktiskt fall i mellansverige låg ett sådant ärende på SKS i tio år innan markägaren fick nog och ställde dem mot väggen. SKS skickade då över ärendet till länsstyrelsen. Länsstyrelsen ville inte ersätta den tioåriga väntetiden vilket markägaren krävde eftersom han ansåg att Skogsstyrelsen förhindrat honom att avverka under denna tid även om han inte fått skriftligt beslut om det. För att få rätt värdetidpunkt måste rätt myndighet fatta rätt beslut!</p>	Skogsstyrelsen bör använda sig av 12:6 4e st. MB		



Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Oklarhet gällande 7 kap 14 § förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken	En fundering med anledning av bestämmelsen i 7 kap 14 § förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Enligt denna ges centrala tillsynsvägledande myndigheter rätt att meddela föreskrifter om avgifter för tillsyn som inte täcks av förordningens bestämmelser. Förordningen innehåller redan en hel del bestämmelser även betr tillsynsavgifter för de statliga tillsynsmyndigheterna. Bland annat ges Lst enligt 3:11 rätt att ta ut avgift för tillsyn över vattenverksamhet enligt 11 kap MB men det finns idag ingen motsvarande bestämmelse för deras tillsyn av vattenskyddsområden eller andra tillsynsobjekt enligt 7 kap MB. Är det tänkt att HaV t.ex. ska besluta om sådan rätt att ta ut avgifter? Och Naturvårdsverket inom sina områden? Det blir verkligen inte tydligt vad som gäller varken för myndigheterna eller de enskilda som kan drabbas av avgiftskrav. Alla bestämmelser som reglerar statens avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken borde finnas med i förordningen och det borde dessutom utarbetas ett bättre system så att länsstyrelserna får tillgodogöra sig de avgifter man tar in. Om det finns föreskrifter om länsstyrelsens avgifter utfärdade av t.ex NV och HaV och lagstiftaren vill införa ändringar i förordningen som berör meddelade föreskrifter måste det bli extra krångligt.			Ja, förändringarna gällande finansieringen av dammsäkerhetstillsynen.
Miljöskyddsområden där MKN inte nås	Bestämmelsen om inrättande av miljöskyddsområden där MKN inte nås i 7 kap. MB är en outnyttjad möjlighet.			

Titel	Vilket är problemet som du vill beskriva?	Vilka lösningar ser du på problemet?	Ange var det finns mer information	Finns det goda exempel inom andra områden?
Osäkerhet kring hur vi hanterar andra aspekter än de ekologiska	Osäkerhet kring hur vi hanterar andra aspekter än de ekologiska. Enligt balken har naturen ett eget skyddsvärde. Detta väger alldeles för lätt om det inte finns ngt uttryckligt skyddsintresse (N2000, naturreservat). Ekosystemtjänster. Hur ska vi kunna övertyga för deras skydd? Biologiskt liv som nyskapas. Miljöprövningen en tvåpartsprocess. Ett problem när vi inte har möjlighet att vara inne i annat än en bråkdel av alla mål. Officialprövningsskyldigheten innebär i praktiken att domstolen vill få saker utredda av andra och så utgår man från det man får in. Är MPD bättre på officialprövning? Ja Bevisbördan – om ingen säger emot tar domstolen det som sagts som sanning. Kunskapskravet sätts också ur spel. Hade önskat att domstolarna hade ett eget utredningsansvar och hämtade in uppgifter.	Hade önskat att domstolarna hade ett eget utredningsansvar och hämtade in uppgifter.		
Vargfrågan	EU-rätten kontra svensk miljö rätt. Vargfrågan. Jaktlagstiftningen för licensjakt stämmer inte överens med art- och habitatdirektivet. Undantagskrit 16 art 1 e. och 23 § jaktförordningen Stämmer inte överens. Tanken är att det ska vara en restriktiv bedömning. EU öppnar upp för olika typer av ändamål som man kan tillåta jakt på. Man har lagt till rekvisit som inte stämmer överens.			
Vilken verkan ska strandskyddsbestämmelserna ha?	MÖD har inte gett strandskyddsdispens för en brygga i ett vassområde och som inte låg i anslutning till en tomt med motiveringen att bryggan påverkade de som passerade utanför på vattnet. Ska strandskyddsbestämmelserna ha den verkan? Hör med strandskyddshandläggarna på NV.			